

ÚJ CIMBORA

KÉPES GYERMEK LAP

BOLDOG UJÉVET!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1935. JANUÁR
1-10.

III. ÉVFOLYAM
1. szám

Gacsályi Gabika III el. o. t. Szalmár.

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR - SZERKESZTI: FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ-KOLOZSVÁR, STR. BARON L. POP 5. - TELEFON: 6-87.

Búcsú a szatmári kis cimboráktól!

Azt kérdezted Sanyika a minap édesapádtól:

— Apuka, igaz, hogy az Új Cimborá elköltözik Szatmárról?

— Igaz kis fiam! — mondta apukád. Kolozsváron fog megjelenni. S te szomorú voltál Sanyika, mert azt hitted, hogy most már ti veletek, szatmári kis cimborákkal nem fog törődni senki. Dehogy is nem! Éppoly szeretettel gondolok én rátok Sanyika, mint mikor köztetek voltam s ti be-bekukkantottatok a szerkesztőségbe. Igaz, hogy ezután nem jöhettek el hozzám olyan könnyen, de seba! Írtok majd hosszú levelet és a levélben elkülditek a legújabb rejtvény megfejtését. Az a fontos, hogy ezt a kis ujságot továbbra is szeressétek s az egymásiránti barátságot, egyetértést ápoljátok. Eddig egész Erdélyben Szatmáron volt a legnagyobb tábora az Új Cimborának. Büszke is voltam erre a táborra, de ezután is az akarok lenni. S azt szeretném, ha számra, erőre gyarapodna ez a kis tábor a jövőben. Éppen ezért is szíveljétek meg a toborzást. Minden kis cimborá szeressen legalább még egy kis cimborát. Így leszünk aztán erősek.

Hogy a bélyeg-gyűjtőknek ezután is alkalmuk legyen a csere-berére, megkérjük Beregi igazgató bácsit, engedje meg, hogy vasárnap

délutánonként összejöhessetek valamelyik üres osztályban. Minden második vasárnap lesz ilyen összejövetel, amelyen a bélyegcserén kívül rejtvényt fejthettek, szavalhattok és mesét mondhattok. Ilonka néni veletek lesz, aki engem helyettesít. Január 20-án lesz az első ilyen összejövetel. Járjatok el szorgalmasan ezekre a délutánokra, hogy egymást megismerjétek és megszeressétek.

Az előfizetési díjakat továbbra is Béla bácsinak fizessétek. Ha valami kivánságotok, panaszotok lesz, azt is neki mondjátok meg, ő majd megírja nekünk. Ugyiszintén rejtvény megfejtést, leveleket is adjátok oda neki. Hogy a porló sokba ne kerüljön, minden levélhez vegyetek 2 lei ára bélyeget, s ha így összegyűl 4—5 levél Béla bácsinál, elküldi majd közös bélyegköltséggel.

Aztán ne busuljatok szatmári kis cimborák. Nem búcsúzóim én végleg tőletek. Meglássátok csak vissza-vissza megyek hozzátok. Nyaranként mindig megtartjuk nektek az Új Cimborá nagy mesemondó estéjét. Akkor újra találkozunk, újra beszélgetünk egymással.

Isten veletek hát kedves kicsi szatmári cimborák... Isten veletek a legközelebbi viszontlátásig!...

Marcella néni.

Apróságok - Tarkaságok

Egy londoni árverésen eladásra kerül a világ legnagyobb tojása, egy aepyornis tojás, amely nagyobb 140 tyuktojásnál és héjába több, mint 9 liter víz fér be. Az aepyornis régóta kihalt. Valaha Madagaszkarban élt, mint az első ember kortársa és hétszer olyan nagy volt, mint a strucc. Jelenleg csak husz aepyornis tojást őriznek a világon, az egyiket a budapesti Memzeti Múzeumban.

A tanító bácsi a tápláló eledelekről beszél.
— Tudsz e mondani tápláló eledelt? — kérdezi az egyik gyerektől.

— Igenis! A káposzta.

— Mi abban a tápláló?

— A töltelék.

Januárban előforduló névnapok.

4. Izabella, Leon, Leona. 7. Lucian, Attila. 8. Szörény. 10. Vilmos, Melanie. 11. Ágota. 12. Árkád, Ernő. 14. Hilar, Bódog. 15. Pál rem. 16. Marcell, Gusztáv. 17. Antal ap. 18. Piroska. 19. Margit, Sára. 20. Fábrián. 21. Ágnes. 22. Vince, Artur. 23. Zelma. 26. Vanda. 28. Margit, Károly. 29. Sz. Ferencz, Adél.

UJESZTENDŐRE.

*Elhaladt már az ó-évnek
Szekere,
Ez a szekér sok-sok gonddal
Volt tele!
Pusztuljon hát nyikorogva,
Zörögve,
Búját, baját feledjük el
Örökre!*

*Azt kívánom az újévnek
Hajnalán,
Ez az új év legyen boldog
És vidám!*

*Kerülje el kis házunkat
A bánat,
Csak jól adjon Isten e kis
Családnak!*

*Asztalunkon mindig legyen
Friss kenyér,
Jó anyámnak mosoly legyen
Két szemén,
S a jó Isten, kit félünk és
Imádunk,
Aldja meg két szent kezével
Családunk!*

Köszöntés Kolozsvárról.

Az új esztendő nagy változást hozott lapunk életébe.

Mostani számunk már nem Szatmáron jelent meg, hanem Kolozsváron. Sikerült ugyanis a Minerva-kiadóvállalatot megnyernünk arra, hogy lapunkat védőszárnyai alá fogadja s mint annyi más ügyét a művelődésnek, ezt is új élethez, fejlődéshez és virágzáshoz vezesse.

Mert bizvást reméljük, hogy a változás mindenképpen javára lesz lapunknak. Kolozsvár a művelődés egyik központja s minden olyan eszközzel föl van szerelve, ami a lapkiadáshoz szükséges. Itt élnek a legjobb írók, költők, itt működnek a legkiválóbb rajzoló- és festőművészek, itt dolgoznak a legjobb nyom-

dák. A Minerva mindezeket segítségünkre tudja sorakoztatni s így nemcsak kiragad az eddigi nehézségek közül, hanem új erőt, bátorságot ad a jövő munkásságára.

Kedves kis testvéreink és barátaink, arra kérünk, hogy ne csak ti maradjatok meg az Új Cimborá olvasó táborában, hanem gyűjtsétek körétek ismerőseiteket, rokonaitokat, osztálytársaitokat, hogy minél többen vehessünk részt a jó cimboraság örömeiben és áldásaiban.

Új munkahelyünkről, a kolozsvári szerkesztőségből, szeretettel köszöntünk mindnyájatokat, nektek is, hozzátartozóitoknak is boldog új évet kívánunk.

UJ CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

A HÓEMBER.

Mese.

Írta: I. Diénes Jenő.

— No, most készen van a hóember, — szólt Palikához az édesapja.

— Jaj, apám, milyen szép, hogy örvendek neki! Köszönöm, hogy segítettél nekem. — Egyedül el se tudtam volna készíteni. De a szeme, apám, a szeme!

Palika két cseresznyenagyságú kialudt faszemet tartott a tenyerén.

— Jobb lenne, ha égne, mert kissé megfáztam, apám!

— No, akkor nem tarthatnád a kezeden, jobb így, Add csak ide!

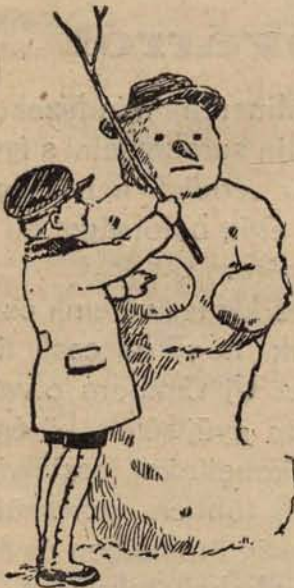
Palika odaadta a két fekete faszéndarabkát és édesapja a hóember fejére tette, kissé benyomta a hóba oda, ahol a Hóember fején a szemgödröket készítette.

— Jaj, be szép a világ, — szólt a Hóember, amint szemeket is kapott.

Körülnézett. Jólesően mosolygott, ahogy csak egy egynapos Hóember tud mosolygoi.

— Így már aztán jó, — szólt Hóember és megpogtatta hótését.

— Jaj, be szép, jaj, be szép, — énekelgette Palika és örömeiben ugrált, tapsolt. — Ugye apám, nem bontjuk le és itt marad tavaszig.

— Amíg elolvad, — felelte az apja.
— Amíg elolvadok? — kérdezte Palikától a Hóember — és megborzongott az elmúlás gondolatától.

— Igen, apám úgy mondta.

— De én nem olvadok el soha!

Palika kissé elcsodálkozva hallgatta, hogy mit beszélt a Hóember. De azért beszélgetni kezdett véle.

— Hóember bácsi! Maga lát engem?

— Hogyne, hiszen vannak szemeim.

— Akkot hát látja, hogy itt van, ni, a lakásunk. — Bemegyek, megmelegszen, mert kissé megfáztam, amíg magát felépítettük apámmal. Itt kint is jó, de most jobb ott benn. A kályhában ég a tűz, jó meleg van ott. Mégis jobb a szobában.

Azzal bement Palika a szobába. Künn maradt a Hóember. Körülnézett, már ahogy egy Hóember körülnézhet. Meg volt elégedve. Csak akkor búsulta el magát, amikor benézett az ablakon. Látta, hogy benn ül az asztal mellett az egész család és vacsoráznak. Hallotta, hogy közbe beszélgetnek, jóízűen nevetnek. Palika is hangos kacagással magyarázza az édesanyjának, hogy a Hóembert, hogy készítették.

— Apám hólapáttal egymásra rakta a sok havat, összeverte, oldalt simára levakarta, aztán amikor elég magas lett, késsel, bárdal kifaragtuk. Fenn, a legtetején van a sapkája...

Erre hangosan felkacagott az egész család.

— Hát hol lenne másutt, ha nem a tetején, a fején.

— Persze, hogy ott. Aztán kifaragtuk hóból a Hóember füleit, arcát, szemöldökeit, szemgödreit, orrát, száját, nagy szakállát, törzsét és két karját, amint az ölébe teszi. A két térdén úgy állt a bundája, mintha szabó szabta volna. Most kinnt ül a hidegben.

— Be jó lehet odabenn, — szólt magában Hóember és szerette volna jobban magára húzni a bundáját.

— Palika meghallotta, kinézett, az ablakon. Közbe nagyott ásított. Álmos lett.

— Brrr, — milyen hideg van! — szólt ismét Hóember. — Hogy fúj a szél! Egész testem remeg, recseg, ropog a nagy hidegtől. Mégis csak jobb odabenn. Látom, hogy Palika lefeküdt. Istenem, ha én is benn lehetnék!

— Hát csak jöjj be Hóember, szólt Palika. De nehogy elolvadj itt a meleg szobában! Vagy, ha elolvadsz, ne mond el, hogy én hívtalak be, de hát sajnálak.

Hóember lassú mozgással felkelt hószeréről, és becammogott Palikához.

— Éppen olyan vagy, mint Mikulás bácsi.

— Igen, hiszen lehet, hogy én vagyok Mikulás bácsi, szólt a Hóember és megrázta a bundáját.

Bundájáról sok hó hullt le.

— Meglátja mamám, Hóember és akkor kiutasít téged a szobából, szól Palika.

— No, engem ugyan nem küld ki innen, mert én nem a te anyád lakásában vagyok. Látod Palika ezt a tarisnyát a hátamon?

— Látom.

— No, hát ebben hordom én a jó gyermekeknek a Mikulás-ajándékokat.

— Igen, most már tudom.

— Milyen jó meleg van itt benn, — szól Hóember.

— De az a baj, hogy elolvadsz és akkor mi lesz?

— Elolvadok? Nem tudom, még nem próbáltam, mi az, hogy elolvadok.

A padlón szétfolyt a hólé. Palika körül nézett. Mi lesz most? De szólni se mert. Hallotta, hogy Hóemberről hogyan csurog a hólé. Körül nézett. Nehány összekuporodott angyalkát látott, amint szárnyacskáikat összehúzzák, markukba lehelnek, mert hideg van télen.

— Istenem, mi lesz most már, szól Palika, — elolvadsz Hóember. Itt minden csupa víz lett! Jaj, de nagy baj! Hallod-e, hogy csurog belőled a hólé, mintahogy, őszi reggel a csatornán csurog le az esővíz. Én kora reggel hallgatom benn a paplan alatt az esővíz és csatorna zenéjét.

Hóember nem szól semmit, csak előre görbített fejével maga elé nézett.

Az angyalok észrevették, hogy minden csupa víz lett

— Ki hívta ide ezt az öreg Hóembert? — kérdezték.

— Palika hívott be — szól Hóember és szomorúan ült hószékén.

— Igaz, én hívtam be, mert künn nagyon hideg volt, — szól Palika. Azt hittem, benn jobb lesz neki.

— No, hát most kidobunk téged innen Hóemberrel együtt, — szóltak az angyalkák.

Nagy zuhanás hallatszott. Édesapa kiugrott az ágyból, felcsavarta a villanylámpát és a Palika ágyához szaladt. Palika az ágy előtt ült leesett paplanán.

— Apám, apám, azt álmodtam, hogy Hóembert behívtam a szobába, s onnan valahogy a menyországba értünk Hóemberrel, ahol a jó melegben elolvadt. Minden vizes lett és ezért engem Hóemberrel együtt kidobtak a menyországból az angyalkák. Még utánam is kiabáltak, hogy még korán van nekem a menyországba jutni, nincs még ott hely nekem, oda ne menjek.

— Igaz, — felelte édesapa — és Palikát visszatelte ágyába és betakarta. — Most pedig aludj még egyet reggelig.

Reggelizés után kiszaladt Palika a ház elé Hóemberhez. Szegény Hóember ott ült, ahogy az este hagyták. De zuzmarás volt, mintha a szemöldöke, bajusza, szakála megnőtt volna.

Bundájának nagy prémje nőtt. Pár nap múlva felszállt a köd. A nap kisütött fényesen, melegét árasztott mindenfelé. Hóember ült a helyén, de egyre kisebb lett. Megrokkant. Feje előredült.

— Az éjszaka álmomban éppen így láttam, amikor a menyországban olvadni kezdett. De nini, apám! Esik le a feje.

Leesett a Hóember feje, megolvadt, szét hullt a teste, karos széke, amit Palika az édesapjával tegnap állított össze hóból.

— Semmi se tart örökké, szól Palika. Ugye apám, ha ismét hull a hó, készítünk újra Hóembert, ilyen vagy még szebbet!

És Hóember kihullt faszén-szeme ott hevert a szétolvadt hólében, többé nem látta véle ezt a napfényt, derűs világot.

Tél apóhoz.

*Rázza meg már a szakállát
Kedves Tél apó!
Hadd ragyogjon körülöttünk
Fehér, tiszta hó!*

*S míg láttára örömünk és
Hálánk fölrivall:
Hamar elő a sarokból
Szánna, ródlival!*

*S fel a dombra, le a völgybe,
Gyorsan, mint a szél!
Egy szó, mint száz, úgy szép a tél,
Ha valódi tél!*

*Mennyivel szebb, tisztább minden
Mikor hull a hó...
Rázza meg már a szakállát
Kedves Tél apó!*

Attila emlékezete.

A magyarok s a magyarok közeli és távoli rokonai (finnek, törökök, tatárok, kínaiak, japánok stb.) ebben az évben ünneplik Attila hún király születésének 1500-ik évfordulóját. A készülődések után ítélve, fényes és pompás ünnepek lesznek mindenfelé, méltóak a nagy király emlékéhez. Az alábbi kis írás azt beszéli el nektek, kis cimborák, hogy milyen ember volt Attila, akinek híre és dicsősége tizenöt századon át mai napig fennmaradt.

A világ minden táján ismerték Attilát, a húnok királyát s híre nemzedékről nemzedékre szállott.

A Tisza-Duna között, a tengersíkságon tartotta királyi székhelyét. Ott volt ékes,

Olyan egyszerű volt, mint akármelyik hún vitéz, csak a koronája, meg az arca, szeme mutatta, hogy király.

szép palotája, magának is külön, fiának is külön. Kelet, nyugat bibora, bársonya mind ott volt Attila palotáiban, kincsháza terhért száz öszvér sem bírta volna. Fegyverei számát csak a rabszolgáké multa felül, nemes paripái ménesekben száguldottak a tág rónán. A rabszolgák arany-ezüst tálon hordták fel az ételt s a bort aranykupába töltötték aranyvödörből.

Körülötte minden gazdagságban úszott, de ő maga, a világ ura, nem volt kincsek, kénynek rabja.

Hadiköntösét ha nézed, egyszerű hún vitéznek tartanád, csak a koronája, meg az arca s szeme mutatja, hogy király. Sasorra

merészen hajlott, ajkának vonása parancs volt. Szemében ült hatalmas lelke, mennydörgés volt a hangja, villám a tekintete. Arcának mosolyát nem látták gyakorta. Tudott jutalmazni királyi bőséggel, tudott büntetni királyi szigorral. Kedvét lelte olykor énekesek szavában, akik emlegették multak szép regéit, húnok hőstetteit.

Ámde a vad multság távol volt Attilától, okos ésszel tartott mértéket evésben-ivásban. Aranytál, aranyos kupák helyett neki fából készült tálon, fakupában hordták az ételt, nyújtották az italt. Világ ura volt és úgy élt, mint egy pásztor.

Ilyen volt Attila. Palotája küszöbéhez járult északnak, keletnek, délnek minden népe és bámulva nézett le Isten nagy egéből a sok csillag is, mintha lesték volna: — Mit csinál Attila, a világ királya?

Toborzó.

Az ügyes kis toborzók felhasználták a karacsonyi szünidőt is a munkára. Ide is írjuk a nevüket, hogy a többiek is példát vegyenek róluk:

Páll Bandika Csikszereda toborozta Szabó Dezsőkét Csikszereda. Ugyancsak toboroztak: Kenderessy Miklós Torda, Hajós Pista Nagyvárad és Nagy Gizike Szatmár.

Csak folytassátok a toborzó munkát, kis cimborák!

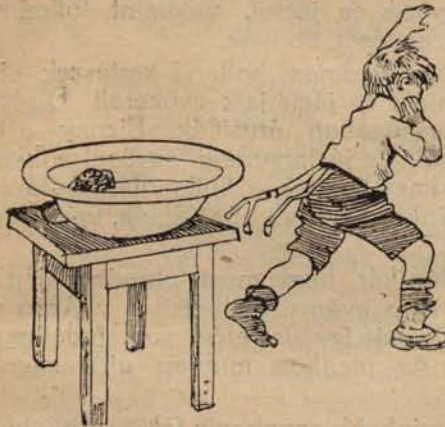

A madarokat szeressétek!
Zord, hideg télen etessétek,
Mert ha szegénykék éhenhalnak,
Vége lesz a tavaszi dalnak.

SÁNDOR ÚRFI.

Sándor úrfi kis gavallér,
A kabátja csupa gallér,
Mindig tiszta, mindig rendes
S mikor alszik, roppant csendes.

Szereti a vizet inni,
De mosdáshoz — úgy kell vinni,

Ha hétköznap, ha vasárnap,
Gyűlöli a mosdótálat.

Hogyha mégis füle, orra
Véletlenül tintás volna,
Jancsi pajtás ne nézz oda,
Annak a rossz toll az oka.

S milyen rendes! mindig tudja,
Minek merre, hol az útja,
Ha kérdezik, hol a kalap,
Rögtön mondja: — Az ágy alatt.

Enni nem eszik ő késsel,
Csak úgy cigányosan kézzel,
A szalvétát se rongálja:
Törli kezét nadrágjába.

Jaj, ha nem von' öreganyja,
Aki mindig rendben tartja,
Sándor úrfi, aki lelke!
Kendből huszár hogy is lenne!

GÁRDONYI GÉZA.

Talpas és Barnabás kalandos utazása repülőgépen.

Írta: Teleky Dezső.

II. folyt. tás.

Amíg Barnabás uram ellen ilyen vakmerő merénylet történt, lássuk, hogy Talpas koma milyen kalandokon ment keresztül.

Hát ő bizony megindult Amsterdam városának csatornákkal szegélyezett utcáin s egy térkép segítségével mondhatjuk, hogy egész otthonosan járkált volna a pompás házsorok között, ha nem kellett volna azt a sok biciklist, akikkel találkozott, folyton kerülgetnie. Úgy rajoztak a kerékpárosok, mint a cserebogarak május éjszakákon. Öreg, nagyszakállas hollandusok, iskolába járó öklömnyi gyermekek, urak, úrfiak, asszonyok és leányok, kereskedők és iparosok ezrei özönlötték el az utcákat; gépiesen, egykedvűen nyomták a kerékpárok lábítóját... ment kiki a maga célja felé. Ott lenn pedig a csatornáknál motoros csolnakon, vagy vitorlás bárkákon közlekedett a halásznépség. Meg is jegyezte Talpas magában, hogy itt Amsterdamban minden ember, vagy csolnakázik, vagy biciklizik, lábönjárni talán senki sem tud.

Ebben a nagy kereskedelmi városban valóban életrevaló emberek laknak.

Éppen most tűnik fel egy borbélymester, aki a kerékpárján hordozza műhelyét. Üzleti hirdetményét részben a hátán viseli, részben a biciklikormányra erősített függőleges rúdon hordja. A hátáról nagy veres betűkkel ez olvasható: *Ondolálás csak 50 cent. A rúdról meg így szól a hirdetés: Házhoz megyek. Művészi hajvágás és beretválás.*

Az oroszlánsörényű borbélymester az utca innenső oldalán felüti sátorfáját.

Nem volt hideg idő. Mindjárt akadt szépitésre vállalkozó közönség is. Talpas megállott és meglegedetten nézte az ügyeskező borbély munkáját.

A kiváló mester néhány perc alatt simára beretválta a legborostásabb állkapcsot s lenyírta a legkeményebb sörtét is. A beretválkozás nem kellett kalapját levennie. A szapanozást nem gátolta sem a kemény köcsögkalap, sem a sapka. Ment így is minden, mint a karikacsapás. Az aprópénzek, a centek is szaporán gyűltek. S a szépitő művész, mint

igazi bűvész tüntette el a sűrű centeket a tágas ládafiába.

Hát az a szabómester az utca másik szegletén nem élelmes ember? Reklámtábláján *ruhadoktornak* címezi magát. A doktor úr szakértelemmel orvosolja az elszakadt, lyukas kabátokat s nadrágokat. Az utcán javít, foltoz, vasal. Ha kell, mindjárt mértéket vesz s azonnal kiszabja és meg is varrja a szükséges ruhadarabot.

Ilyen dolog is csak Hollandiában történhetik, ahol mindenki a munkának él és szorgalmával, tisztességes üzleti érzékével ott és úgy szerzi meg mindennapos kenyerét, ahol és ahogyan akarja.

A talpaló vargák, a gummiforrasztók, a halárusítók, a gyümölcs-, virág- és cukorkaárusok többnyire ilyen vándor szakmamunkások, akik reggeltől estig kerékpáron robotolják végig a város utcáit, s hol utcaszegleteken, hol forgalmasabb tereken rendezik be ideiglenes műhelyeiket. Ez nem történik ám csendben! Az árusok versenyeznek a kiabálásban. Kitarató lármájukba belepüffögnek a csatornák motorcsolnakai, belebúgnak a hajókürtök és szirénák, s ebben a hangszivajban a sürgölődő rakodómunkások ordítószása is belevegyül s növeli a pillanatig meg nem szűnő éktelen lármát.

Talpast e furcsaságokon kívül nagyon meglepte a feltűnő rend és tisztaság, ami nemcsak a főváros minden részét, de a hollandusokat általában jellemzi. Milyen jól esik a szemnek, ha lépten-nyomon a tiszta házakban s ragyogó ablakokban gyönyörködhetik. Mintha minden ház ujonnan volna befestve. A finom épületek elsőrendű téglákból készülnek. A táglák köze vagy fehér mésszel van színezve, vagy az egész épületet olajfesték vonja be. És ki hiszi el? Pedig úgy van, hogy itt Hollandiában a házakat évente többször megmosdatják, megfürösztik. És nemcsak a homlokzatot mossák meg, hanem az udvartelői falakat is. Azt a házigazdát, aki lakásának legalább külső részeit évente kétszer meg nem fürösztli, piszkos, rcskos embernek tartják. Az egyik olajfestékkel bevont ház falát egy kövér kis hollandi néni kefével vízipuskájával éppen most fecskendezi be. Mellette egy bácsi (valószínű a férje) létrán áll és gereblyeforma hosszúszerű keféseprőjével súrolja, tisztogatja a ház homlokzatát.

Papírszemét, gyümölcshéj vagy egyéb hulladék sehohsem rúttja el a járdát. Ragyogó tisztaság van mindenütt.

Különös itt az egyszerűbb falusi asszonyok és leányok izléses ruházata is. Valamennyien kalap helyett főkötőt viselnek, lábukon pedig facipőt. A vidékről bejövő jobb módú polgárok magas cilinderben, hosszú kabátban és rövid

nadrágban járnak. Első látásra furcsának tetszik, de a maga eredeti színtarkaságában csinosnak mondható ez az érdekes népviselet.

A hollandusok szépérzéke elsőrendű. Ezt nemcsak tisztaságszeretetük bizonyítja, hanem az is, hogy olyan gyönyörű virágokat tenyésztenek, amelyekkel a világ csodálatát méltán kivívták maguknak.

Ennek a nagyszerű országnak termőföldjeit kilométeres terjedelemben orgonabokrok szegélyezik és jácint, valamint tulipánvirágok remek ágyásai bojtják.

A szorgalmas holland kertészek világhírű tulipánjaik és jácintjaik gyökereit Európa minden országában árusítják. Bizony a tulipánhagymák és jácintgumók ágyásai sokkal több jövedelmet hoznak a hollandiai gazdának, mint a hasonló nagyságú búzátáblák, vagy burgonya-földek.

Elég kár, hogy most február elején Talpas koma nem gyönyörködhetett a virágzó mezőkben. De hát így is elég sok érdekes dolgot látott. Az utcákon minden újdonságot megfigyelt.

Leginkább azonban a téli napsütötte *gracht*-okban gyönyörködött. (Gracht-nak hívják a várost átszelő, hajózható csatornákat.) Mikor az egyik csatorna hídján át akart menni, egy egyenruhás, bajusztalan úr olyanfelét intett, hogy meg kell állni. A jelre a biciklisták azonnal lezárták járóműveikről, az autbuszok lefékeztek, az utcai forgalom megszűnt. Vajjon mi lesz itt? Hát lám... lám... az egyenruhás ember csak kezdi rázni a híd rácsos kapuit olyanféleképp, mint nálunk a vasúti őr a sorompót. Lassan, nyugodtan! Mikor ezzel készen van, meghúz egy fogantyút -- s uram, lássál csodát -- a híd szétnyílik. Mire két fehértestű, magaskeményű hajó méltóságos pófékeléssel bevezett a külváros felé. Amint a hajók elvonultak, mőködésbe jött ismét a fogantyú, a híd összezárt s az egyenruhás bácsi, aki nem volt más, mint a hídnak őre, a rácsos kapukat, vagyis az útelzáró sorompókat ismét kinyitotta. Az utcai forgalom újból megindult. Mindez a legnagyobb rendben folyt le.

Talpas nagyon csóváltgatta a fejét. No ezzel is okosabb lett ökelme.

A hajók szirénája búgott, a gépkocsik, autbuszok kürtjei, a kerékpárok csengői folytatták fülsiketítő lármájukat. (Folyt. köv.)

Mátyás király aranyszörű báránya.

(Népmese.)

Mátyás király, mivelhogy maga is igaz ember volt, semmit sem utált jobban mint a hazugságot. Az őszinte, egyeneslelkű embereket azonban nagyon megbecsülte. Egyszer, amint járta az országot, találkozott egy juhással, akitől az a hír járta, hogy még sohasem hazudott egész életében. Mátyásnak annyira megtetszett az igazmondó ember, hogy elvitte magával és megtette juhásznak a királyi tanyára.

Gyönyörű szép juhai voltak Mátyás királynak, és volt köztük egy aranyszörű báránka is, amit a király a legjobban szeretett. Akárhányszor, ha kiment a tanyára, *gyermekmódrá* el is játszogatótt vele. Lelkére is kötötte a juhásznak:

— Úgy vigyázz ám erre a báránkára, mint a szemed világra! Azonnal jelentsd, ha valami baja talál lenni, mert különben a fejedet vétetem.

Az igazmondó juhász megígérte, és nem is lett semmi baj.

Hát egyszer az történt, hogy a burkus király meglátogatta Mátyás királyt. Sok mindenről beszélgettek, s azután, mielőtt a burkus király szállására tért volna, megkérdezte:

— Igaz-e, hogy van egy aranyszörű báránod?

— Van bizony, — felelte Mátyás király. — És van egy olyan juhászom is, aki még életében sohasem hazudott.

— No, ezt már nem hiszem el, — felelt a burkus király. — Én nem ismertem még olyan embert, aki nem hazudott volna életében.

— No már pedig az én juhászom, ez olyan, hogy nem hazudott soha, — bizonykodott Mátyás.

— Hát, ha még nem hazudott is eddig, majd fog ez is hazudni, — felelte a burkus király.

— Az én juhászom? Nem, az nem fog hazudni soha. Nem is tudna, — fogadkozott Mátyás.

— Hát mibe fogadjunk? — csapott az asztalra a burkus király. — Majd én megmutatom, hogy hazudik. Majd én kitanítom a hazugságra.

De Mátyás király csak nevetett.

— Fogadjunk hát akármibe! Akár a fele országomba is, hogy nem hazudik a juhász.

A burkus király a kezét nyújtotta:

Én is odaadom a fele országomat, hogyha nem hazudik. De, hogyha hazudik, a te országod fele lesz az enyém.

Fogadtak hát, aztán azzal búcsúztak el, hogy három nap múlva újra találkoznak.

Hát a burkus király felöltözött szépen paraszti gúnyába és elment a tanyára. Ott találja a juhászt.

— Jó napot adjon Isten, — köszönt oda neki.

— Isten hozta király uram, — fogadja a juhász illendően.

— Ejnye, — csodálkozik a burkus király. — Hát te honnan ismered meg, hogy király vagyok?

— Megismerem a szaván, hogy kiben mi lakik, — felelte a juhász. Így szólt erre a burkus király:

— Hallod-e te juhász! Adok teneked sok aranypénzt, meg hat lovat és hintót, ha ideadod nekem az aranyszörű bárányt.

— Jaj, dehogy adhatok egyet is a Mátyás király bárányai közül! Leüttetné a fejem, — felelt a juhász.

— Hát azt mondd majd, hogy elvitte a farkas. Mátyás király sohasem fogja megtudni, hogy s mint volt.

— Jaj, nem hazudok én! — pattant föl a juhász.

Aztán hiába könyörgött és ígért bármit is a burkus király, kénytelen volt az aranyszörű bárány nélkül búsan hazamenni.

Megkérdezi otthon a lánya, hogy miért oly szomorú.

— Ez, meg ez, — mondja a király s elmesélte, hogy mibe fogadtak Mátyás királlyal.

— Ne busuljon azért, — szólt a burkus királyleány, — majd én segíték a baján. Elhozom én az aranyszörű bárányt.

Másnap el is ment. Vitt egy láda színaranyat és egy üveg bort is magával. A juhásznak azonban nem kellett az arany és a finom borból sem kóstolt egy cseppel sem. Hiába kérte a királyleány, nem adta oda az aranyszörű bárányt.

— Jaj, Mátyás király menten leüttetné a fejem, — felelte a juhász.

— Hát hiszen nem kell megmondanod neki, hogy nekem adtad oda, — ajánlotta a királyleány.

— De én nem hazudok ám — szólt a juhász.

A királyleány erre sírni kezdett. Elővette szép selyem kendőjét s a könnyeit azzal törülte le.

Tetszett a juhásznak az aranyhajú szép királykisasszony és nagyon megsajnálta. Így szólt hát hozzá:

— Ha megígéred, hogy a feleségem leszel, odaadom az aranyszörű bárányt.

A királyleány megígérte és azonnal jegy-

kendőt is cseréltek. A juhásznak azonban ennyi nem volt elég, ráadásul még a királyleány szép aranyhajából is levágott egy darabot.

— Csak azután el ne áruld Mátyás királynak, hogy nekem adtad oda az aranszörű bárányt! Sohsem leszek akkor a feleséged.

De a burkus király örült ám csak nagyon, mikor a leánya az aranszörű bárányt hazahozta!

— No, holnap elmegyünk Mátyás királyhoz és meglátjuk majd, mit hazudik a juhász, — örvendezett már jóelőre.

— A szegény juhász pedig azalatt egymárára maradva, ugyancsak búsult.

Egész éjjel nem hunyta be a szemét, másnap pedig már jókor reggel vette a botját és kalapját és elindult Budavára felé. Egész úton azon gondolkozott, Ejnye, hátha hazudni próbálna valamit! Csak azt nem tudja, hogy fog majd a király szemébe nézni, ha hazudik neki?

Hát egyszer csak egy egérlyukat lát ott az úton maga előtt. Fogja a botját, beállítja, azután a kalapját meg a botra teszi, és így beszél magában:

— No, mondjuk, hogy ez itt Mátyás király, ez meg itt a korona a fején. No, most megpróbálom, hogy fogok majd hazug szájjal elébe állani.

Pár lépést visszalépett, azután újra előre, minthacsak a királyt köszöntené. A király megkérdezi majd, hogy:

— Mi ujság a tanyán?

— Erre hangosan feleli a juhász:

— Hát bizony, ott az az ujság, hogy a farkas megette az aranszörű bárányt. De miközben ezt mondta, hirtelen a földre sütötte a szemét szégyenében és szinte hallotta, amint a király ezt feleli:

— Hazudsz haszontalan, hisz nem mersz a szemembe se nézni!

Azzal a juhász kivette a botját a földből, Nemsokára megint talált egy egérlyukat. Ebbe megini beszúrta a botot és rátette a kalapot. Újra úgy tett, mintha az lenne a király. Az megkérdezi tőle:

— No, juhász, mi ujság a tanyán?

— Hát bizony csak az van, hogy az aranszörű bárány beesett a kútba, — mondja megint hangosan a juhász, de megint csak ijedten lekapja a fejét szégyenében. Szinte hallani vélte, amint ráfordul a király:

— Hazudsz betyár, látom az arcodon.

Megy nagy busan tovább. De amikor újra egy egérlyukhoz ért, megintcsak megpróbálja. Leszurta a botot, rátette a kalapot és megint úgy tett, mintha a király elé lépne.

— No, mi ujság a tanyán? — hallja megint a király kérdésit. Erre ő most ezt feleli:

— Hát bizony ott az történt ott, hogy valaki ellopta az aranszörű bárányt.

De, amint ezt kimondta, megint összereszt, és majdhogy a föld alá nem sülyedt szégyenében. Mert hallja ismét a király szavát.

— Hazudsz, te gazember, nem hiszem egy szavadat se többel!

És a szegény juhász most már nem is próbálkozott többé, látta, hogy ugysem tudna ő hazudni. Nagy búsán ballagott hát tovább, egész a király elé.

Mátyás király pedig a burkus királlyal és a királylánnyal éppen asztalnál ültek és várták, mit fog majd mondani a juhász. Ha hazudik, a burkus király megnyeri Mátyás fél országát, ha azonban bevallja, hogy kinek adta oda az aranszörű bárányt, akkor a burkus király veszteli el az ő országá felét. Ezt ugyan nem tudta a juhász.

— Lesz, ahogy lesz, — gondolta magában, amint nagy elszántan a király elé lépett.

— No, juhász, hát mi ujság a tanyán? — kérdezte Mátyás király.

— Hát bizony ott az az ujság, — felelte a juhász szemét bátran a királyra emelve, — hogy oda van az aranszörű bárány.

— Mi lett vele? — kérdi Mátyás király.

— Elcseréltem egy aranyhajú leányért, — felelte a juhász és előmutatta a jegykendőjét is.

— Hát azután hol van az az aranyhajú leány? — kérdezi tovább Mátyás király, — Megéri a bárányt?

— Itt ül felséged mellett, — feleli a juhász. — Övé a jegykendő.

Hej, de mérges lett erre a burkus királyleány.

— Hazudik ez a legény, — kiáltotta. — Ez a jegykendő nem én tölem való. A juhász azonban ekkor már elővette tarisznyájából a királylány levágott aranyhaját is.

— Hát ez akkor kié? — kérdezte.

No, ezt most már nem lehetett letagadni, hogy a királylányé volt.

— Derék legény vagy, — kiáltotta Mátyás király. — Neked adom a burkus király feleországát, amit éppen most nyertem el tőle.

Igy hát most már, a burkus király is szívesen beleegyezett, hogy a leánya a juhász felesége legyen.

Igy lett az igazmondó juhászlegényből burkuskirály.

Marcella néni leveles ládája

Henner Aranka, Nagybánya. Nagyon ügyes levelet írtál Arankám. Még csak óvodába jársz és máris ilyen jól ismered a nyomtatott betűket. Gyönyörű a karácsonyfa, amit a levélbe rajzoltál. Még az angyal is látszik a legtetején, meg az alma, dió és cukorka rajta. Máskor is írdál.

Páll Bandika, Csíkszereda. Ügyesen tobozoltál Bandika. Példát vehetnek tőled a többi kis cimborák is.

Gr. Béli Margit és Miklós, Dicsőszentmárton. A karácsonyra és újévre küldött üdvözléket és jókívánságokat köszönöm. Hasonlóval viszonozom nektek két kis cimborára.

Ijj. Faff Lajoska, Tasnád. Irod, hogy megkaptad a karácsonyra küldött ajándékot és örültél neki. Nó majd, ha elolvastad a könyveket, írd meg, hogy tetszett-e a tartalmuk?

Budaházi Zoltika, Szinérváralja. Csodálkozunk, hogy a karácsonyi számot nem kaptad meg. Nem baj, küldtünk helyette másikat és egy kis rajfüzetet is. Ird meg, hogy megkapta-e?

Petrovay Szabcsika I. elemi o. t. Kolozsvár. Jaj, de kedves levelet írtál Szabcsika. Kétszer is elolvastam. Örültél-e a nyereségnek? Nagyon elszomorított az, hogy megint beteg voltál. Remélem, most már nincs semmi bajod? Ha Kolozsvárra megyek, igazán ellátogatok hozzátok. Édes jó anyádat szeretettel üdvözlöm.

Réthy Ellyke, Berény. Szeretnék egy szép bemutatkozó levelet kapni tőled, Ellykém.

Virányi Nándor, Nagyvárád. Gondoltál karácsonykor az Uj Cimborára. Az ilyen kis cimborára, mint Te, mi is szeretettel gondolunk.

Alexa Sándor II. g. o. t. Nagyvárád. Megismertem az utalvány szelvényén a kézírásodat Sanyika. De egy kis levelet is szerettem volna kapni tőled. Bizonytalán írni fogsz még a vakációban.

Román Kató, Szatmár. Az új rejtvények jók, sorra kerülnek.

Székely Pista IV. el. o. t. Brassó. Az újévi jókívánságot köszönöm. Lapunkat tovább is küldeni fogjuk.

Izsák Rózsika, Érmihályfalva. Örültél az üzenetnek, én meg a Te levelednek. Édes, jó apádnak üdvözlétem küldöm.

Bálint Tivadar, Mikóujfalu. A címet átírtuk. Jól esett, hogy gondolt ránk. Szíves üdvözlés.

Hegyessy Karcsi, Ploest. Az előfizetés most már rendben van Karesikám, de szeretnék egy szép hosszú levelet is kapni tőled, amelyben megírod, hogy mit hozott a karácsonyi angyal és hogy teltek el az ünnepek?

Keresztes József, Resica. Köszönjük, hogy gondolt ránk. Sok minden jót az újévben. Szíves üdvözlés.

A többi levélre a következő számban megválaszolok.

A Kladó-bácsi postája.

Ezután a pénzt az új címre küldjétek kis cimborák. Nagyon fontos, hogy lejáratkor pontosan előre fizessetek mindnyájan, mert csak így tudjuk az újságot fenntartani.

Az elmúlt héten a következő előfizetések érkeztek:

Ploesti: Ménis Feri 50, Nagy Lóránd 86, Hegyessy Karcsi 50. Nagyvárád: Fenessy Margit 50, Ravasz Erzsébet 100, Virányi Nándor 100, Alexa Sándor 200. Máramossziget: Kövy Gyula 184. Magyaros: Kiss Lajos 100. Szatmár: Grósz Mici 17, Weisz Ibi 17, Veress Lajos 34, Harkay Ica 17, Bartha Pisti 50, Kiss Évi 20, Novák Jancsi 50, Weisz Bandi 50, Guth Vik-

torka 50, Szász József 50, Krémer József 17, Deutschenchmied Jenő 50, Szemerey Elemér 20, Wittmann Ily 50, Farkas Ödön 50, Bódi Tibi 25, Saska Pityu 50, Lórencz Pál 50, Kató Klári 34, Friedmann Gyurka 25, Mózes Karcsi 50, Román Kató 50, Horváth Juliska 50, Wenter Kató 50, Nagy Gabica 30, Andesz Annuska 17. Kővárhosszúfalva: Sipos Magda 150. Sepsiszentgyörgy: Séra Piroska 100, Orendt Erzsike 100, Szöcs Janika 100. Zilah: Horváthy Zoli 100, Sári Évi 100, Kozma Kató 200. Erdőd: Mets Lacika 100. Csíkszereda: Ifj. Todor János 100. Székelyudvarhely: Luka Kázmér 100. Kézdivásárhely: Bertalan Izabella 100. Brassó: Szabó Juci 100, Székely Elemér 100. Erdőszáda: Gr. Degenfeld Anny 100. Tasnád: Tóth Teréz 100. Kiskolcs: Gacsályi Gabika 100.

E héten beérkezett előfizetések:

Csucska Elek, Sárköz 150.—, Rédey Károly, Nagykároly 170.—, Gárdos Ily, Szatmár 217.—, Grünfeld Feri, Szatmár 116.—, Siető Évi, Amanez 100.—, Bálint Tivadar 200.—, Ráthonyi Jolán 150.—, Fábrián István 100.—, Veréby Géza 100.—, Ref. elemi isk., Hosszumező 100.—, Szabó Zoltán, Radnót 100.—, Ref. elemi isk. Resicza 100.—, Binder Gyula, Torda 50.—, Kenderessy Miklós, Torda 100.—, Kandray Lili, Hunyad 167.—, Szatmár: Nagy Gabicza 30.—, Venter Kató 50.—, Andesz Annus 17.—, Somogyi Sanyi 50.—, Osváth Laci 100.—, Csontos Béláné 85.—, Vadnay Éva 85.—, Duttikai Elemér 50.—, Ferenczi Irén, Arduzat 200.—, Hangya Szövetkezet, Nagyenyed 200.—, Ferenczi Pál, Balmazújváros 206.—, Czeglédi Gyuszi, Soponya 236.—, Vargha Jolán 236.—, Ferenczi Józsi és Anci 206.—, Bakos József 50.—, Ref. elemi isk. szöv. Egri 50.—, Erdélyi Rákhel és Józsi, Marosvásárhely 100.—, Faff Lajoska 100.—, Mihalka Pisti 100.—, Szatmár: Schwartz Imre 50.—, Schwartz Magda 34.—, Mihalka Ilona 50.—, Torma Bálint 50.—, Szabó Jenőke 50.—, Pakocs Károly, Szinérváralja 267.—, Thuri Irén 67.—, Budaházi Zoltán 50.—, Jabucs Ági és Sanyika 118.—, Simon Etelka, Bács 100.—, Gál Dezső, Torockó 200.—, Adám Kató, Petreni 100.—, Takács Albert, Zilah 100.—, Földi János, Margitta 100.—, Kolozsvár: Bisotka Béla 50.—, Kabos Anny 100.—, Luth. elemi iskola 50.—, Hubai Évi 100.—, Cseke Éva 100.—, Karsay Ilonka 50.—.

Fejtörő

ró	zsa	a	ki
a	Nem	az	a
dig	min	é	bok
te,	tet	ül	rot

A csillaggal jelzett szótagból kiindulva bizonyos irányban haladva egy jó közmondást kaptok. Keressétek azt meg.

F-el földön, föld alatt jár.

K-val téged a fában vár.

M-el kerül, mert mindig árt.

(Szereim 'Szere, kéreim)

Kinek a lovát nem fogják sohasem hámba?

A megfejtéseket legkésőbb január 25.-ig kell beküldeni.

A helyes megfejtéseket lapunk 3. számában fogjuk közölni. A helyes megfejtők között 3 szép meséskönyvet fogunk kisorsolni. A sorsolás eredményét lapunk 4.-ik számában fogjuk közölni.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA.

Főmunkatárs: TELEKY DEZSŐ, Torockószentgyörgy.

Kiadja: A Minerva Nyomdai Műintézet R.-T. Kolozsvár.

Erdély legolvasottabb irodalmi és művészeti képes folyóirata a havonta kétszer megjelenő

»PÁSZTORTÚZ«

Szerkesztik:

Reményik Sándor, Császár Károly és Dsida Jenő.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (Brassai-u.) 5. — Előfizetési ára egész évre 500 lei.

Kis Cimborák!

Sok szép és jó mesés- és verseskönyvet vásárolhattok a

MINERVA

Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.-nél
Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5

Az Uj Cimborá előfizetői az alább felsorolt könyvek árából 20% engedményben részesülnek:

Perédi Ádó: Tavaszkisasszony	40 lei
Gál Lajosné: A jószág jutalma	60 lei
László Marcella: Nótás Zsuzska	60 lei
Benkő Anna: Gyermekversek	30 lei
Jánossy-Tóth: Körbe körén	30 lei
Csűrös Emilia: Gyermekszindarabok és közzöntők	60 lei

Ha könyvet rendeltek, küldjétek be a pénzt postautalványon a százalék levonása után s az utalvány szelvényén írjátok meg, hogy melyik könyvre van szükségetek.